

Crna Gora
Vlada Crne Gore

Broj: _____

Podgorica, _____, 2022. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2022. godine, razmotrila je **Predlog zakona o dopunama Zakona o energetici**, koji su Skupštini Crne Gore podnijeli poslanici mr Aleksa Bečić, Zdenka Popović, Dragan Krapović, Boris Bogdanović, mr Momo Koprivica, dr Tamara Vujović, dr Albin Čeman, Vladimir Martinović i Danilo Šaranović.

S tim u vezi, Vlada daje sljedeće

MIŠLJENJE

Predlogom zakona o dopunama Zakona o energetici („Službeni list CG”, br. 5/16, 51/17,82/20 i 29/22) predloženo je da se članu 88 stav 1 poslije tačke 11 dodaje nova tačka, koja glasi:

„12) isporuka električne energije za pokrivanje odobrenih tehničkih gubitaka mrežnim operatorima u uslovima poremećaja na tržištu definisanih članom 213 ovog zakona.“

U članu 2 dostavljenog Predloga zakona se predlaže da se u članu 213 stav 1, poslije riječi: „energije“ dodaju riječi: „ekstremnim rastom cijena električne energije na tržištu“.

Takođe se predlaže da se poslije tačke 5 dodaje nova tačka koja glasi:

„5a) mjere obavezne isporuke energije mrežnim operatorima za pokrivanje odobrenih tehničkih gubitaka u sistemima po posebnim utvrđenim cijenama.“

Članom 3 je predviđeno stupanje na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Imajući u vidu dostavljeni Predlog dopuna Zakona o energetici osnovna intencija je da se omogući da Vlada Crne Gore donese odluku kojom će se ograničiti cijena električne energije za pokrivanje tehničkih gubitaka mrežnim operatorima.

U odnosu na navedeno, polazeći od člana 86 stav 1 tačka 1 Zakona o energetici jasno je da je energetska djelatnost od javnog interesa proizvodnja električne energije. Stavom 2 tačka 3 istog člana je propisano da energetske subjekti koji vrše djelatnosti iz stava 1 ovog člana dužni su da, radi ostvarivanja javnog interesa i radi snabdijevanja na siguran, bezbjedan, pouzdan i kvalitetan način, u skladu sa energetske bilansom iz člana 13 ovog zakona obezbjeđuju energiju za pokrivanje gubitaka u prenosnim i distributivnim sistemima električne energije i gasa. Nadalje, stavom 3 se propisuje za obezbjeđivanje energije iz stava 2 tačka 3

ovog člana odgovorni su subjekti koji obavljaju djelatnosti iz stava 1 tač. 1, 9 i 11 ovog člana, kada ne koriste podsticajne mjere iz člana 23 stav 5 ovog zakona.

Nadalje, ukazujemo da je članom 89 stav 2 Zakona o energetici propisano "Vlada može propisati obavezu pružanja javne usluge za subjekte za električnu energiju ili gas pod drugačijim uslovima od tržišnih, u ostvarivanju javnog interesa iz člana 4 ovog zakona, kada se javni interes ne može ostvariti na tržišnim principima." Odredbom stava 4 je utvrđeno da se obaveza pružanja javne usluge iz stava 2 ovog člana određuje nediskriminatorno i ne smije narušavati konkurenciju ili sprečavati funkcionisanje tržišta, osim u mjeri koja je neophodna za ostvarivanje javnog interesa. St. 5 i 6 ovog člana propisano je da se propisom kojim se uvodi obaveza iz stava 2 ovog člana utvrđuje i period njene primjene, kao i da u slučaju uvođenja obaveze iz stava 2 ovog člana može se odrediti finansijska naknada, drugi oblici naknada i dodijeliti isključiva prava energetskim subjektima za izvršenje obaveze javne usluge.

Naknada iz člana 89 stav 6 ovog zakona mora biti nediskriminatorna i transparentna i ne smije biti veća od troškova izvršenja obaveze, uključujući dobit, kako je to propisano članom 90 Zakona o energetici, da organ državne uprave nadležan za kontrolu državne pomoći će procijeniti naknadu iz stava 1 ovog člana u skladu sa pravilima o državnoj pomoći, dok se sredstva za naknadu iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore ili iz sredstava koja obezbjeđuju operatori prenosnih sistema električne energije ili gasa, prikupljanjem tih sredstava od korisnika sistema za čije potrebe se usluga izvršava. Stavom 5 ovog člana je propisano da sprovođenje obaveze iz člana 89 stav 2 ovog zakona kontroliše Agencija.

Članom 94 stav 4 Zakona o energetici je propisano da je proizvođač dužan je da na zahtjev operatora prenosnog ili distributivnog sistema ponudi električnu energiju za pokrivanje gubitaka u prenosnom i distributivnom sistemu.

Naime, iz dostavljenog predloga nejasno je ko će predložiti tu cijenu i po kojoj metodologiji budući da nijesu propisani nikakvi ni kriterijumi ni uslovi za njeno utvrđivanje. Dalje, ako se budu nadoknađivala sredstva proizvođačima zbog uvođenja ovog ograničenja iz budžeta potpuno je razumljivo da za dostavljeni predlog treba tražiti mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije. Ukoliko se to ne prihvati potrebno je dopuniti sa odredbom koja će propisivati da se odluka Vlade donosi uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije za konkurenciju. Takođe, ako se obavežu svi proizvođači (uključujući EPCG i sve povlašćene proizvođače koji izadju iz sistema podsticaja u narednom periodu) da daju operatorima sistema energiju za pokrivanje gubitaka, skrećemo pažnju da ne postoji metodologija koja propisuje koliko količinu energije i na koji način su proizvođači dužni da istu obezbijede operatorima sistema.

Takođe, dostavljenim predlogom koji se odnosi na ekstremno rast cijena nejasno je što znači ekstremno visoka cijena i u odnosu na koju referentnu vrijednost se ova formulacija odnosi. Nakon što bi se ova izmjena donijela to bi značilo u odnosu na polaznu vrijednost kad je izmjena urađena i ista ne bi mogla biti primjenjiva u odnosu na cijenu iz nekog ranijeg perioda.

Uvođenjem predložene norme bi se uvela obaveza i povlašćenim proizvođačima koji izadju na tržište da prodaju električnu energiju za pokrivanje gubitaka. Iz dostavljenog predloga se ne može vidjeti da li su sagledani uticaji koji mogu nastati ako su ti proizvođači već ugovorili prodaju cjelokupne svoje energije.

Takođe, imajući u vidu da je "Crnogorski elektrodistributivni sistem" doo (CEDIS) povukao zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda (RDP), Regulatorna agencija za energetiku je utvrdila privremenu cijenu koja je niža u odnosu na odobrenu cijenu drugom operatoru sistema, odnosno "Crnogorskom elektroprenosnom sistemu" doo (CGES) za pokrivanje gubitaka. Imajući u vidu navedeno CEDIS se svjesno odrekao dijela prihoda pa je

upitno i da li bi u slučaju usvajanja ovakvog zakonskog modela planirano ograničenje cijene od strane Vlade omogućilo likvidnost u poslovanju ovog društva.

Nadalje, ističemo da je član 214 Zakona o energetici predviđa da sprovođenje mjera iz člana 213 ovog zakona prati Ministarstvo, kao i da Ministarstvo, bez odlaganja, obavještava nadležni organ Energetske zajednice o poremećaju na tržištu i preduzetim mjerama iz člana 213 ovog zakona.

Iz navedenog proizilazi da, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, u načelu, predstavlja dobro rješenje za navedena pitanja, međutim zbog sagledavanja više aspekata i modaliteta, radi donošenje ovakvog rješenja uključiti više relevantnih subjekata Vlada Crne Gore smatra da je neophodno odložiti donošenje Predloga zakona o dopunama Zakona o energetici.

**PREDSJEDNIK,
dr Dritan Abazović**